

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w Z.

przeciwko C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w R.

o uzgodnienie treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 kwietnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 kwietnia 2021 r., sygn. akt XII Ga (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od skarżącego na rzecz powoda 3750 (trzy tysiące
siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej C. sp. z o.o. w R. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 kwietnia 2021 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącej wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na to, że Sąd dokonał prawnokarnej oceny czynów A. Ś., który nawet nie jest stroną niniejszego postępowania, a ponadto przesądził o zdarzeniach, które zostały zastrzeżone wyłącznie dla Sądu karnego w toczącym się postępowaniu karnym. Wskazała również na nieprawidłowe jej zdaniem oddalenie wniosku o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie karnej. Zarzuciła wadliwą ocenę niezgodności czynności prawnej z zasadami współżycia społecznego powiązaną z tym co wykazała powódka. Podnosiła fakt nieudowodnienia zarzutów karnych. Oceniała też, że rozstrzygnięcie

niniejszego postępowania o uzgodnienie treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym zostało dokonane w oparciu o bezpodstawne i nieudowodnione twierdzenia powodowej spółki. Zarzuciła również, że bezpodstawnie zostały oddalone wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwaną. Polemizowała również z oceną analizowanych czynności prawnych jako sprzecznych z prawem karnym i zasadami współżycia społecznego i tym sposobem nieważnych zgodnie z art. 58 § 2 k.c. W tym kontekście dodała także, że Sąd w sposób nieuprawniony rozszerzył krąg podmiotów, dla których przeprowadził analizę faktyczną i prawną zaskarżonych czynności prawnych, wychodząc poza kognicję określoną przedmiotem niniejszego postępowania. Zauważyła, że nabycie nieruchomości od nieuprawnionego (podmiotu nie będącego właścicielem) samo w sobie nie prowadzi do skutku w postaci nieważności tak działanej czynności prawnej, kwestionując stanowisko, iż ze względu na uznanie za nieważną umowy przeniesienia własności z dnia 8 listopada 2002 r. pozwana spółka nie korzysta z rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych.

Argumentacja przedstawiona przez skarżącą nie przekonuje jednak, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym przez Sąd drugiej instancji.

Należy stwierdzić, że w przypadkach nieobjętych art. 11 k.p.c. sąd cywilny ma kompetencję do samodzielnego stwierdzenia, czy czyn niedozwolony, stanowiący źródło szkody, jest przestępstwem; musi jednak tego dokonać zgodnie z regułami prawa karnego, co oznacza konieczność ustalenia znamion przedmiotowych i podmiotowych przestępstwa (wyrok SN z dnia 9 czerwca 2021 r., sygn. akt V CSKP 84/21, www.sn.pl). Nawet niezależnie od tej zasady – jak zauważył Sąd drugiej instancji – rozpoznanie podstaw odpowiedzialności karnej A. Ś. za zarzucone mu czyny nie jest przesłanką konieczną do oceny zasadności powództwa w niniejszej sprawie i z tych powodów Sąd Okręgowy oddalił wniosek o zawieszenie postępowania zgłoszony przez pozwaną na etapie postępowania apelacyjnego, abstrahując już od fakultatywności takiej oceny zgodnie z art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c.

Odnosząc się do przedstawionej przez skarżącą polemiki z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w niniejszej sprawie i mając ponadto na względzie obecne stadium postępowania należy wskazać, że ustawodawca wyraźnie uregulował w art. 398¹³ § 2 k.p.c., iż w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

W odniesieniu do oceny analizowanych czynności prawnych jako sprzecznych z prawem karnym i zasadami współżycia społecznego i tym sposobem nieważnych, rozszerzenia kręgu podmiotów, dla których przeprowadzono analizę faktyczną i prawną zaskarżonych czynności prawnych, ponadto niekorzystania z rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, należy zauważyć, że również i w tych przypadkach skarżąca nie wykazała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie budzi zastrzeżeń ocena obejmująca to, że kontrolę nad wszystkimi podmiotami branymi pod uwagę miał A. Ś., podmioty miały ścisłe powiązania personalne, a także, iż doszło do naruszenia zasady uczciwości, lojalności, poszanowania prawa, dobrej wiary i pewności obrotu. Zastrzeżeń przy tej ocenie nie budzi stwierdzenie, że również skarżąca była w pełni świadoma tego, w jakich okolicznościach doszło do zawarcia umów, z uwzględnieniem zakresu świadczeń i celu. Skoro oceniono, że po stronie skarżącej nie było dobrej wiary, to nie budzi też zastrzeżeń możliwość (i konieczność) zastosowania norm z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2204 z późn. zm.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.